õnnestunud katse hinnata objektiivselt Eesti rahvakunsti ja sisaldab rea väärtuslikke tähelepanekuid. Peale selle on N. tihti sõna võtnud ajakirjanduses kirjanduse-, kultuuri- ja naisküsimusis, esinedes «Postimehes« ja »Tallinna Teatajas«, osalt H. Tõramaa varjunime all. Varajase surma tagajärjel suutis N. teostada ainult väikese osa sellest tööst, mida temalt oleks võinud oodata tema annete ja ettevalmistuse järgi.

N. sugulasilt ja Helsingi ülikoolist (E. Laiu kaudu) saadud andmed; Post. 1920, nr. 280. *F. L.*

**NEGGO, Gerd,** tantsijanna, sünd. 28. X 1891 Kuresaares, õppis aa. 1921—24 tantsu R. v. Laban'i juures Hamburgis. Peale kodumaa on N. esinenud tantsuga ka Saksamaa suuremais linnades, äratades ka tantsuarvustuse (m. s. Fr. Böhme) tähelepanu, kes eriti kiidab N. »Hispaania rütme«, alla kriipsutades nende rütmilisust ja kergust. Lähtudes v. Laban'i põhimõtteist on N. aja jooksul hakanud jalgade käsitlemisel enam tarvitama baletitehnikat. Soolotantsule eelistab N. grupptantsu ja on oma õpilastega korraldanud grupptantsu õhtuid, milledele osaks saanud arvustuse tunnustus. N. tantsud on kompositsioonilt selged ja huvitavad, sageli muusikata või ainult gongi saatel, kostüümid väga lihtsad. — 1925. a.-st on N. abielus ajakirjanik P. Olak'iga. *V. M.*

**NEULAND, Alfred,** sportlane, sünd. 11. XI 1895 Riias, algas juba 14-aastaselt oma sportlikku tegevust raskustõstmisega, saades sel alal 16-aastasena Venemaa meistriks ja ilmarekordi omanikuks. Eesti vabadussõjast osa võtnud, suurendas N. kuni 1924. a.-ni oma saavutisi raskustõstmises, omandades sel alal viimistletuma tehnika. Antverpeni olümpiamängudel a. 1920 ja Göteborgi mängudel a. 1923 tuli N. esimeseks kergekaalus tõstmises ja Pariisi mängudel a. 1924 keskkaalus teiseks. Praegu (1927) teotseb N. Valgas ärimehena. *H. T.*

**NEUMAN (Helisalu), Wilhelm Johann Leonhard,** helikunstnik ja muusikategelane, sünd. 1. XII 1885 Tartus võõrastemaja omaniku pojana, õppis aa. 1906—12 Tartu ülikooli õigusteaduskonnas ja lõpetas selle a. 1912. Teotsedes juba keskkoolis muusikaga hakkas N. juhtima kaasõpilasist koostuvat laulukoori, mis aa. 1905—07 »noorsoo segakoorina« omas Tartus head kuulsust A. 1908 hakkas N. soololaulu õppima, jätkates seda aa. 1912—14 Itaalias ja Berliinis, kus töötas ühtlasi R. Tobias'e (vt.) juures harmoonia alal. Üliõpilasena juhatas ta Võru ja Viljandi mk. laulupidusid, oli 1914—15 lauluõpetaja Pärnu gümnaasiumides, õppis 1915—16 Moskva konservatooriumis, juhatas m. s. 1916—18 Tartus Eesti haritlasist moodustatud segakooriga uuemate eesti helitööde kontserte, mis lõid publikus suurt elevust, teotses Vabadussõja alul »Ühistöös«, siis a. 1919 paar kuud Välisministeeriumis ajakirjanduse agentuuri juhatajana, sai sama a. sügisel soololaulu ja solfeggio õpetajaks äsja asutatud Tallinna kõrgemas muusikakoolis ja a. 1920 samade ainete õpetajaks Tartu kõrgemas muusikakoolis, hakates ühtlasi üliõpilaste segakoori juhatajaks. A. 1921 oli N. Eesti diplomaatlikuks esindajaks Roomas, töötas aa. 1922—24 Leipzigis ja Berliinis laulu alal ja teotseb 1924. a. alates Tartus lauluõpetajana ning juhatab akadeemilist meeskoori, kellega edukalt esinenud Ungaris ja ringreisidel kodumaal. Peale selle on N. esinenud solistina ja iseseisvalt kontsertitel mitmel pool, loonud laule sega-, nais- ja meeskoorile (neist trükis avaldanud »Kodumaa laulu« Tartus a. 1921 Leenart Helisalu nime all) ja avaldanud kirjutisi Eesti ja välismaa ajakirjanduses, m. s. Muusikalehes, »Loomingus« ja »Suomen Säveletär'is«.

Isikl. j. m. saadud andmed. *J. A.*

**NEUMANN, Mihkel,** ajakirjanik, tõlkija ja sõnastikkude väljaandja, sünd. 15. III 1866 Ambla klk. Linnapa külas, käis lühikest aega külakoolis, õppis talusulasena teenides ise edasi ja astus Kuuda õpetajate seminari, töötas selle kiirendatud korras lõpetamise järel aa. 1886—96 algkooliõpetajana ja oli aa. 1896—98 Tartus »Postimehe« toimetuse liikmeks. Tartus asudes oli N. »Karskuse Sõbra« esimeheks aa. 1897—1900, mil see selts täitis Eesti karskusseltside kesktoimkonna ülesandeid; samuti toimetas N. aa. 1897—98 Eesti Karskuse Seltside Aastaraamatut. A. 1898 hakkas ta J. Reinwald'ilt ostu teel omandatud ajalehte »Virmaline« Tartus välja andma ning toimetama nime all »Uus Aeg«, viis selle 1900. a. Tallinna, jätkates seal väljaandmist ühes A. Pert'iga (vt.), misjuures teatava kirjandusloolise tähenduse omandasid lehe kaasannetena avaldatud Eesti kirjanikkude — Juh. Liiv'i (1904), Chr. Kannike'se (1904) ja Ed. Bornhöhe (1905) — teosed. Ühenduses 1905. a. sündmustega suleti »Uus Aeg«, toimetaja N. maksis 2500 rbl. trahvi »Vene riigi vangimajade kassa« heaks ja oli $1^1/_2$ a. kindlusevangis. Vabanedes jätkas N. vanglas alatud võõrakeelsete sõnastikkude koostamise tööd, mille viljana N. avaldas (peale varemini — a. 1903 — ilmunud »Lühikese Soome keele grammatika« ja »Praktisches Lehrbuch d. Estn. Sprache f. d. Selbstunterricht«) raamatud: Inglise keele õpetus (1907), Saksa keele õpetus (Tallinna, 1910), Inglise-Eesti Sõnaraamat (1909, II tr. Tall, 1923), Eesti-Saksa Sõnaraamat (Tall., 1910),